

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Δράσεις Ενεργού Πολίτη: Ψηφιακός γραμματισμός και Παραπληροφόρηση

Δρ Σοφία Παπαδημητρίου

sofiparadi@gmail.com

Προϊστ. Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης & Ψηφιακών Μέσων

Καθηγήτρια – Σύμβουλος, ΕΑΠ

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο DigComp2.0: 5 άξονες

1. Γραμματισμός στην Πληροφορία και τα Δεδομένα
2. Επικοινωνία και Συνεργασία
3. Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου
4. Ασφάλεια
5. Επίλυση προβλήματος

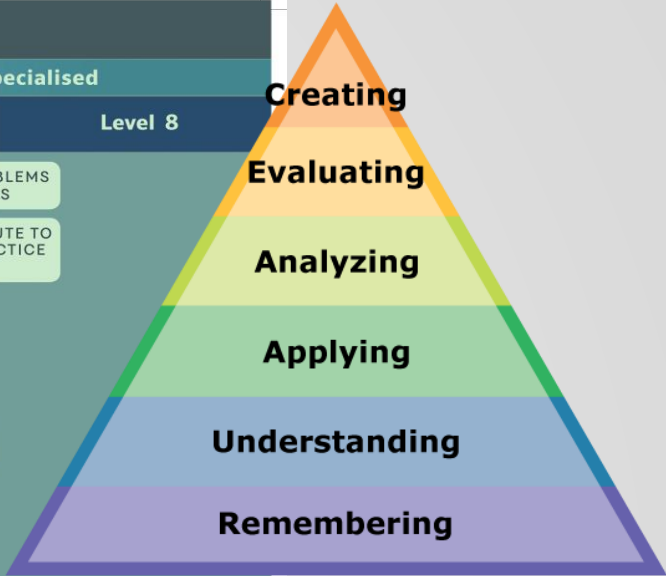
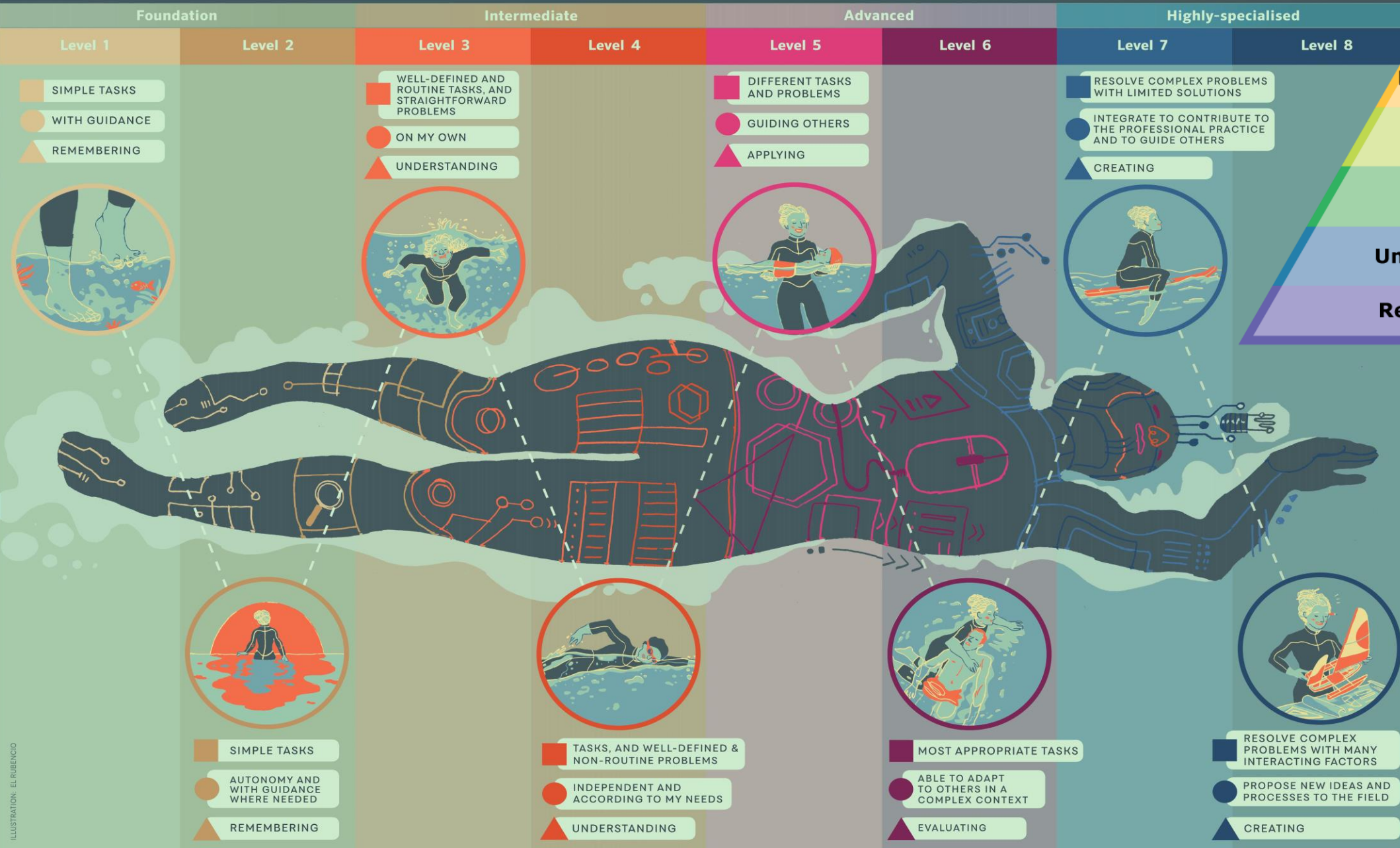

ILLUSTRATION: EL RUBENCIO

COMPLEXITY OF TASKS
 AUTONOMY
 COGNITIVE DOMAIN

Γραμματισμός πληροφοριών και δεδομένων

- Διατυπώνω τις ανάγκες πληροφόρησης, εντοπίζω και ανακτώ ψηφιακά δεδομένα, πληροφορίες και περιεχόμενο.
- Κρίνω την αξιοπιστία των πηγών και του περιεχομένου τους.
- Αποθηκεύω, διαχειρίζομαι και οργανώνω ψηφιακά δεδομένα, πληροφορίες και περιεχόμενο.

Επίλυση προβλημάτων

- Αναγνωρίζω ανάγκες και προβλήματα, αποσαφηνίζω εννοιολογικά προβλήματα και προβληματικές καταστάσεις σε ψηφιακά περιβάλλοντα.
- Χρησιμοποιώ ψηφιακά εργαλεία για να καινοτομώ σε διαδικασίες και προϊόντα.
- Ενημερώνομαι για τις εξελίξεις στις ψηφιακές τεχνολογίες

Ασφάλεια

- Προστατεύω τις συσκευές, το περιεχόμενο, τα προσωπικά δεδομένα και την ιδιωτικότητα σε ψηφιακά περιβάλλοντα.
- Προστατεύω τη σωματική και ψυχική υγεία και είμαι ενήμερος για το ρόλο των ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνική ευημερία και την κοινωνική ένταξη.
- Γνωρίζω τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ψηφιακών τεχνολογιών και της χρήση τους.

1. Γραμματισμός πληροφοριών και δεδομένων

2. Επικοινωνία και συνεργασία

DigComp 2.2

5. Επίλυση προβλημάτων

4. Ασφάλεια

3. Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου

Επικοινωνία και συνεργασία

- Αλληλεπιδρώ, επικοινωνώ και συνεργάζομαι μέσω ψηφιακών τεχνολογιών, έχοντας επίγνωση της πολιτιστικής και γενεαλογικής ποικιλομορφίας.
- Συμμετέχω στην κοινωνία μέσω δημόσιων και ιδιωτικών ψηφιακών υπηρεσιών και συμμετοχικής πολιτειότητας.
- Διαχειρίζομαι την ψηφιακή μου παρουσία, την ταυτότητα και την υπόληψή μου.

Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου

- Δημιουργώ και επεξεργάζομαι ψηφιακό περιεχόμενο.
- Βελτιώνω και ενσωματώνω πληροφορίες και περιεχόμενο σε υφιστάμενο σώμα γνώσης, κατανοώντας παράλληλα τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται τα πνευματικά δικαιώματα και οι άδειες χρήσης.
- Γνωρίζω πώς να δίνω κατανοητές οδηγίες σε ένα υπολογιστικό σύστημα.

europaena
think culture

Collections

Explore our collection by theme, topic, century, and organisation.

Themes

THEME

Art

Inspiring art, artists and stories

THEME

Fashion

Clothing, accessories and designs

THEME

Natural history

Drawings, specimens, images and documents

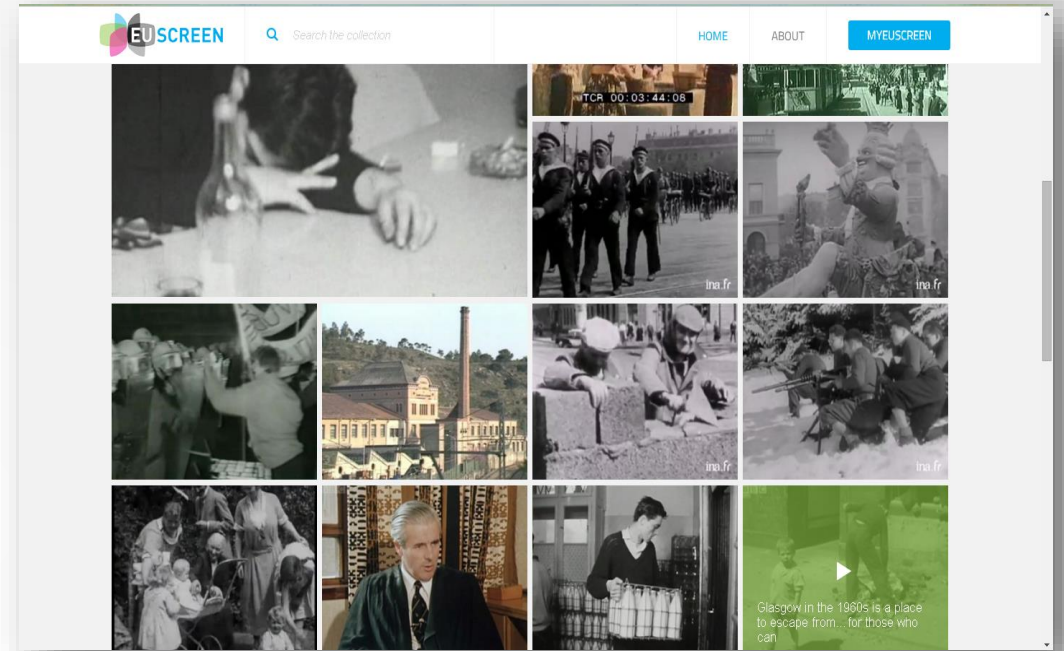

THEME

Photography

Inspiring images and the history of photography

Show more themes

Παιδεία, Έρευνα και Καινοτομία

eTwinning

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

ITVE
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Co-funded by the
European Programme of
the European Union

Αρχή Το eTwinning Δράσεις Νέα & Εκδηλώσεις Επαγγελματική ανάπτυξη Διαγωνισμοί Υποστήριξη Επικοινωνία

Εργαστήρια Δεξιοτήτων Συνεργατικές Δράσεις για την Καλλιέργεια Γνώσεων, Δεξιοτήτων & Ικανοτήτων

MOOC Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

2021-22

Τι είναι το eTwinning; Παιδαγωγικά Οφέλη Επαγγελματική Ανάπτυξη Ημερίδες Τηλεκπαίδευσης Συνέδρια Αναγνώριση Σχολείων

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Συμβάλλουμε στη μείωση
των ψηφιακών
ανισοτήτων

<https://act.digitalschool.gov.gr/>

Φροντίζω για την
ασφάλεια στις γειτονιές
της πόλης μου

1 2 3
4 9 10
11 16 17

Τα παιδιά μιλούν για τα
δικαιώματά τους

1 2 3
4 5 8
9 10 11
16 17

Ας τα ξαναφορέσουμε:
Μια δράση ανακύκλωσης
ρούχων

1 4 7
9 10 11
12 13 17

Εκπαίδευση για όλους/-ες

1 2 4
8 9 10
11 16 17

Κλιματικοί πρεσβευτές
για την πρόληψη σε
καύσωνες, πυρκαγιές,
πλημμύρες και σεισμούς

3 4 6
7 11 12
13 14 15
17

Γέφυρες ζωής και γνώσης

3 4 10
11 16 17

Η πληροφορία είναι για
να μοιράζεται: Μαζί στα
δύσκολα

3 4 10
11 13 17

Υποστηρίζουμε ζώα που
μας υποστηρίζουν

3 4 10
16 17

Μαλλιά, ένα αλλιώτικο και
ξεχωριστό δώρο!

3 4 10
17

Μια παιδική χαρά για
όλους/-ες

3 4 10
11 16 17

Μνημεία και γειτονιά
χωρίς σκουπίδια

3 4 11
17

Μια γειτονιά για όλους/-
ες: Ένα πρόγραμμα για
την ισότιμη πρόσβαση
όλων στον δημόσιο χώρο
και το κοινωνικό

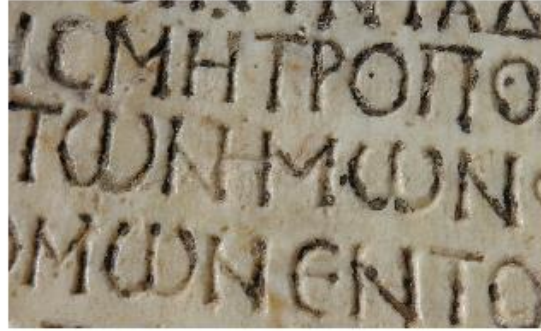
3 4 8
10 11 16

Φεβρουάριος

1 Φεβρουαρίου

Πανελλήνια Ημέρα Φιλάθλου

9 Φεβρουαρίου

Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας

9 Φεβρουαρίου

Παγκόσμια Ημέρα Ασφαλούς Πλοήγησης

Μάρτιος

18 Μαρτίου

Παγκόσμια Ημέρα Ανακύκλωσης

6 Μαρτίου

Πανελλήνια Σχολική Ημέρα κατά της Βίας στο Σχολείο

21 Μαρτίου

Παγκόσμια Ημέρα κατά του Ρατσισμού και των Φυλετικών Διακρίσεων

Δραστηριότητα 1

Ομάδες 1-2

- ❖ Επιλογή μιας δράσης ενεργού πολιτειότητας <https://act.digitalschool.gov.gr/>
- ❖ Με ποιους άξονες του DigComp συνδέεται;

Ομάδες 3-4

- ❖ Επιλογή μιας σχολική ημέρας <https://act.digitalschool.gov.gr/>
- ❖ Σχεδιάζετε 2-3 δραστηριότητες που να υποστηρίζουν τουλάχιστον 2 άξονες του DigComp.

Κατευθυντήριες γραμμές για διδάσκοντες και εκπαιδευτικούς σχετικά με την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ (ΤΝ) ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

7. Παραπληροφόρηση: Περί τίνος πρόκειται;

Παραπληροφόρηση

επαληθεύσιμα ψευδής ή παραπλανητική πληροφορία που δημιουργείται, παρουσιάζεται και διδίδεται για οικονομικό όφελος ή για την εσκεμμένη εξαπάτηση του κοινού. Μπορεί να είναι προκαλέσει δημόσια ζημία.

Εσφαλμένη πληροφορία

επαληθεύσιμα ψευδής πληροφορία που διδίδεται χωρίς πρόθεση παραπλάνησης, την οποία συχνά ο χρήστης κοινοποιεί επειδή πιστεύει ότι είναι αληθής.

Κακόβουλη πληροφορία

πληροφορίες που είναι αντικειμενικά ορθές αλλά χρησιμοποιούνται με επιζήμιο τρόπο.

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εστιάζουν κυρίως στην παραπληροφόρηση. Όπως αναφέρεται στην ενότητα 4, η παραπληροφόρηση δημιουργείται, παρουσιάζεται και διδίδεται για οικονομικό όφελος ή για εσκεμμένη εξαπάτηση.

Για να αποσφινιστεί περαιτέρω η έννοια της παραπληροφόρησης, ίσως είναι χρήσιμο να εξετάσουμε ορισμένα παραδείγματα. Ακολουθούν παραδείγματα που δίνουν μια ιδέα για τα είδη παραπληροφόρησης με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι οι μαθητές εντός και εκτός της αίθουσας διδασκαλίας. Στο καθένα από αυτά τα σενάρια⁶ υπάρχει πρόθεση εξαπάτησης και χειραγώγησης των απόψεων, των συναισθημάτων και των ενεργειών των πολιτών.

1. Σε μια εσκεμμένη απόπειρα επίθεσης κατά των κυβερνήσεων και των προγραμμάτων τους στον τομέα της υγείας, έχουν διαδοθεί ψευδείς πληροφορίες σε διάφορα ιστολόγια σύμφωνα με τις οποίες τα εμβόλια κατά της νόσου COVID-19 δεν αποσκοπούν στην προστασία μας από τη νόσο του κοροναϊού, αλλά αποτελούν μια μορφή μαζικού ελέγχου του πληθυσμού. Έχει υποστηριχθεί, χωρίς αποδείξεις, ότι τα εμβόλια αποτελούν εργαλεία που χρησιμοποιούν οι κυβερνήσεις για να αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή μέσω μείωσης του πληθυσμού και ότι τα εμβόλια αυτά έχουν σχεδιαστεί για να προκαλούν στειρότητα.
2. Σε μια προσπάθεια να δυσφημιστεί η κοινότητα LGBTQI, πολλοί χρήστες μέσων κοινωνικής δικτύωσης διέβωσαν πληροφορίες τον Μάιο του 2022 ότι ένας ένοπλος που επιτέθηκε πυροβολώντας σε σχολείο του Τέξας ήταν διεμφυλικός. Οι ανακριβείς κυριολεκτικοί ενισχύθηκαν επίσης από διάφορους Αμερικανούς πολιτικούς και διαμορφωτές πολιτικής γνώμης, ορισμένοι εκ των οποίων υποστήριξαν επίσης ότι υπάρχει ευρύτερη σύνδεση μεταξύ διεμφυλικότητας και βίας.
3. Σε μια ειδηση που διαδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2017 από γνωστό Γάλλο πολιτικό, διατυπώθηκε ο ισχυρισμός ότι η εκστρατεία του προέδρου Emmanuel Macron υποστηρίχθηκε οικονομικά από τη Σαουδική Αραβία. Κλιμανοπήθηκε ο ισάτοπος μεγάλης εφημερίδας προκειμένου να καταστεί αληθοφανές το ρεπορτάζ και έτσι δημοσιεύθηκε μια ψευδής ειδηση.
4. Τον Μάρτιο του 2022 εμφανίστηκε βίντεο με τον πρόεδρο της Ουκρανίας Volodymyr Zelensky, ο οποίος παρουσιάζονταν πίσω από

ένα βήμα και καλούσε τους Ουκρανούς να καταθέσουν τα όπλα και να παραδοθούν. Παρότι αυτό το λεγόμενο «deepfake» δεν ήταν ιδιαίτερα άρτιο από τεχνική άποψη, φαινόταν πραγματικό στο ανεκπαίδευτο μάτι.

5. Τον Φεβρουάριο του 2022, ένα ψευδές τιτβίωμα (tweet) από κάποιον λογαριασμό που προσποιούνταν ότι ήταν ο λογαριασμός του CNN ανακοίνωσε ψευδώς ότι «σκατώθηκε ο πρώτος Αμερικανός στην κρίση της Ουκρανίας». Παρότι μπορούσε να επαληθευτεί ότι η πληροφορία αυτή ήταν ψευδής, οδήγησε σε επιθέσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κατά του CNN ως αξιόπιστης πηγής πληροφορίας.

Αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης

Καθώς οι μαθητές αναπτύσσουν τις κοινωνικές τους ταυτότητες και διαμορφώνουν τις κοσμοθερίες τους, έρχονται σε επαφή με πληθώρα πληροφοριών, ορισμένες εκ των οποίων είναι χρήσιμες και διαφωτιστικές, ενώ άλλες είναι ψευδείς και παραπλανητικές και αποσκοπούν στη χειραγώγησή τους. Κατά τον 21ο αιώνα, οι περισσότερες πληροφορίες είναι διαδικτυακές ή μεταδίδονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Στον σημερινό κόσμο, η παραπληροφόρηση μπορεί να διαδοθεί σε πολύ μεγαλύτερη απόσταση, με πολύ μεγαλύτερη ταχύτητα, καθώς επίσης σε πολύ μεγαλύτερο βάθος και εύρος από ό,τι οι γνήσιες πληροφορίες. Τα πλέον αποτελεσματικά άτομα στη μέθοδο των πληροφοριών στον ψηφιακό μας κόσμο δεν είναι κατ' ανάγκην εκπαιδευμένοι επαγγελματίες, όπως οι δημοσιογράφοι, αλλά συχνά είναι οι πρώτοι, οι ταχύτεροι και εκείνοι που έχουν την ευρύτερη παρουσία στο διαδίκτυο, οι οποίοι χρησιμοποιούν εξατομικευμένα μηνύματα για να επικοινωνήσουν με το κοινό τους. Η παραπληροφόρηση μπορεί δυναμικά να αποβεί επιζήμια για άτομα, για ομάδες και για την κοινωνία. Μπορεί επίσης να εμφανιστεί με πολλές μορφές (για μερικά παραδείγματα βλ. **πλάνισιο 4** κατωτέρω). Παρόσο, βασικό χαρακτηριστικό όλων των μορφών παραπληροφόρησης είναι ότι φανταστικά περιστατικά, ψευδείς πληροφορίες και γνώμες προωθούνται ως γεγονότα και ως «η αλήθεια».

⁶ Τα σενάρια αυτά προέρχονται από διάφορους ιστότοπους που αναφέρονται στα μέσα επικοινωνίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν λαμβάνει επίσημη θέση σχετικά με την εγκυρότητα αυτών των παραδειγμάτων.

**Επιμορφωτική συνάντηση ΕΘΔ
@ Παιδεία στα Μέσα**

- Ψευδής είδηση
- Ψευδείς πηγές
- Ψευδής σύνδεση
- Τροποποιημένο περιεχόμενο
- Κατασκευασμένο περιεχόμενο
- Φήμες
- Γεγονός ή γνώμη;

Σχέδιο δραστηριοτήτων 5: Διάκριση μεταξύ γεγονότος και γνώμης

Παίξτε το παιχνίδι «γεγονός ή γνώμη» με τους μαθητές σας. Αυτός είναι ένας πολύ εύκολος τρόπος με τη μορφή παιχνιδιού, για να κατανοήσουν τη διαφορά ανάμεσα στα γεγονότα και τις γνώμες και είναι κατάλληλος για μαθητές τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Παρουσιάστε στους μαθητές 10 προεπιλεγμένες δηλώσεις που είναι είτε γεγονότα είτε γνώμες (για παράδειγμα: η δέλωση «η θερμοκρασία είναι μηδέν βαθμοί έξω» έναντι της δήλωσης «κάνει πολύ κρύο έξω»). Τέτοιες δηλώσεις μπορείτε να βρείτε εύκολα στο διαδίκτυο (να τις έχετε έτοιμες για μελλοντική χρήση). Οι μαθητές πρέπει να διακρίνουν τις δηλώσεις που είναι γεγονότα από εκείνες που είναι γνώμες. Οι μαθητές θα πρέπει επίσης να στηρίζουν την άποψή τους με επιχειρήματα. Μπορείτε να επεκτείνετε τη δραστηριότητα αυτή ρωτώντας τους μαθητές πώς καθορίζουν τι είναι γεγονός και τι είναι γνώμη.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε παρόμοια άσκηση όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ επιστημής και ψευδοεπιστήμης. Αυτή η άσκηση θα ήταν καταλληλότερη για μαθητές λίγο μεγαλύτερης ηλικίας.

Υπόδειξη 8: Επαλήθευση των πηγών

Πόσο συχνά επαληθεύουν οι μαθητές την πηγή όταν διαβάζουν ειδησιογραφικά άρθρα; Ελέγχουν ποτέ αν τα γεγονότα που παρουσιάζονται είναι πράγματι ακριβή; Αν ναι, πώς το κάνουν αυτά;

Συζητήστε με τους μαθητές σας ποια είναι η διαφορά μεταξύ επαγγελματικής δημοσιογραφίας και δημοσιογραφίας των πολιτών.

Εναλλακτικά σχέδια δραστηριοτήτων που ενδεχομένως μπορείτε να χρησιμοποιήσετε:

- Ζητήστε από τους μαθητές, σε μικρές ομάδες, να επισκεφθούν διάφορα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης και να διαβάσουν για ένα κοινωνικό ζήτημα (π.χ. για την κλιματική αλλαγή). Ζητήστε τους να διαβάσουν ένα ή περισσότερα προεπιλεγμένα άρθρα και να διακρίνουν ποιες είναι οι γνώμες και ποια είναι τα γεγονότα σε αυτά τα άρθρα. Επιλέγουν με συνέπεια τα γεγονότα σε όλα τα άρθρα. Πώς τα πάνε με τις γνώμες;
- Ζητήστε από τους μαθητές να γράψουν μια έκθεση (με επιχειρήματα) σχετικά με ένα κοινωνικό ζήτημα που τους ενδιαφέρει και αναθέστε τους να συμπεριλάβουν σε αυτό και γεγονότα και γνώμες.
- Οργανώστε μια ομαδική αναζήτηση ιδεών με τους μαθητές σας. Ζητήστε τους να απαριθμήσουν όλα τα χαρακτηριστικά που τους έρχονται στον νου όταν βλέπουν τον όρο «γεγονός» και εκείνα που τους έρχονται στον νου όταν ακούνε τον όρο «γνώμη». Ποιες ομοιότητες και ποιες διαφορές εντοπίζουν;

Προειδοποιητικά σημείωση: Τα (νεαρά) άτομα πρέπει να είναι προσεκτικά για να εντοπίζουν τα κάτωθι είδη παραπλανητικού περιεχομένου!

Ψευδής απόδοση: Εικόνες, βίντεο ή παραθέσεις που είναι αυθεντικά λαμβάνονται από άλλες εκδηλώσεις

Κατασκευασμένο περιεχόμενο: Περιεχόμενο που έχει κατασκευαστεί, ενίοτε σε συνδυασμό με πραγματικό περιεχόμενο

Ψευδείς πηγές: Για παράδειγμα, ιστότοποι, ιστολόγια ή λογαριασμοί στο Twitter που προσομοιάζουν ότι ανήκουν σε γνωστή οντότητα ή γνωστό πρόσωπο ή σε κάποιον φίλο (από το σχολείο)

Ψευδής σύνδεση: Το περιεχόμενο δεν αντιστοιχεί στον τίτλο ή στις λεζάντες

Ψευδής συγκείμενο: Οι αναφερόμενες πληροφορίες είναι κατά βάση ακριβείς αλλά έχουν τοποθετηθεί σε ανακριβές συγκείμενο

Τροποποιημένο περιεχόμενο: Περιεχόμενο, όπως στατιστικά στοιχεία, γραφήματα, φωτογραφίες και βίντεο, που έχει τροποποιηθεί ή μεταβληθεί. Σε αυτά περιλαμβάνονται τα προϊόντα φθηνοπαραποίησης (cheapfake) και βυθοπαραποίησης (deepfake)

Κακόβουλη πληροφόρηση που χρησιμοποιείται ως όπλο: Γεγονότα που παρουσιάζονται με υπερβολικό τρόπο ή διαστρεβλώνονται

Συμπεράσματα που βασίζονται σε φήμες: Συγκεκριμένα συμπεράσματα βάσει πληροφοριών που παρουσιάζονται ως «φήμες»

ΕΝΤΟΠΙΖΟΥΜΕ ΚΑΙ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ

παραπληροφόρηση

Επιμορφωτική συνάντηση ΕΘΔ @ Παιδεία στα Μέσα

ΚΑΠΟΙΟΣ ΓΡΑΦΕΙ ΣΤΟ TWITTER

Η Γκρέτα με πολυβόλο!

ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΛΛΟΣ ΣΧΟΛΙΑΖΕΙ ΣΕ ΑΝΑΡΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ FACEBOOK

Trump is getting support from every leader, and that's the support that will make him grow great and strong. These elections will bring an immense change in our country.

BREAKING: Pope Francis Just Backed Trump, Released Incredible Statement Why- SPREAD THIS EVERYWHERE

WWW.DAILYPRESSER.COM | BY THE AMERICAN PATRIOT

Ο Πάπας υποστηρίζει έναν πολιτικό ηγέτη!

ΛΑΘΩΣΜΕΝΗ ΛΕΖΑΝΤΑ

ΨΕΥΔΕΣ

Η εικόνα ανήκει στον λογαριασμό ενός άλλου κοριτσιού που, από τη συγκεκριμένη γωνία, μοιάζει με την Γκρέτα.

Η ΠΗΓΗ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ

Trump is getting support from every leader, and that's the support that will make him grow great and strong. These elections will bring an immense change in our country.

BREAKING: Pope Francis Just Backed Trump, Released Incredible Statement Why- SPREAD THIS EVERYWHERE

WWW.DAILYPRESSER.COM | BY THE AMERICAN PATRIOT

ΨΕΥΔΕΣ

Το Dailypresser.com δεν είναι πραγματικός ειδησεογραφικός ιστότοπος και αυτή η ανάρτηση είναι εντελώς κατασκευασμένη.

1 ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ
ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣ

2 ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

3 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

4 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τι

Πώς

Πώς

είναι η
παραπληροφόρηση;

Παραδείγματα ▶

Λειτουργεί η παραπληροφόρηση;

Παραδείγματα ▶

πρέπει να αντιμετωπίσουμε την
παραπληροφόρηση;

Προτεινόμενες απαντήσεις ▶

ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΥ

ΠΑΡΑ-ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΕΣΦΑΛΜΕΝΗ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΣΑΤΙΡΑ ΚΑΙ ΧΙΟΥΜΟΡ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΦΑΝΤΑΣΙΑ

1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ – ΤΟ «ΑΝΤΙΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΟ» ΚΙΝΗΜΑ

Ψευδή συμπεράσματα, κοινωνική
ψευδαίσθηση

Αποδιοπομπαίος τράγος, οι πραγματικές
αιτίες του αυτισμού ξεχνιούνται/ δεν
αναλύονται

Μακροπρόθεσμος αντίκτυπος: η μείωση
στα ποσοστά εμβολιασμών συνεπάγεται
μαζική επιδημία αργότερα

- Μια ψευδής ερευνητική έκθεση που συνδέει το εμβόλιο κατά της ιλαράς με τον αυτισμό δημοσιεύεται το 1998.
- Η ψευδής έρευνα πυροδοτεί τον φόβο κατά του εμβολιασμού, γεγονός που οδηγεί στην αύξηση της νόσου της ιλαράς
- Κίνητρο για την υποστήριξη μιας ιδέας / ενός σκοπού για πολιτικό ή οικονομικό κέρδος.

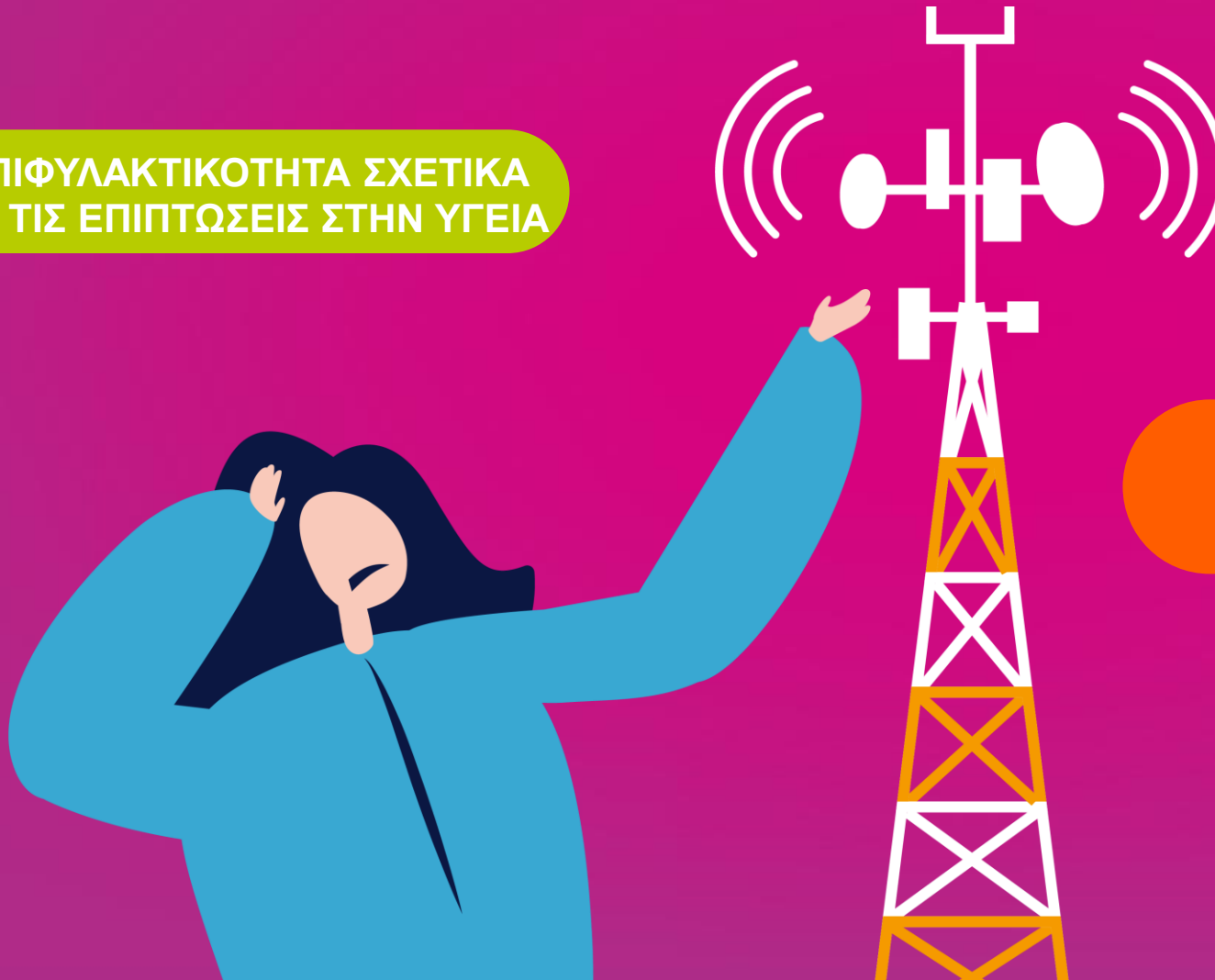
1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ – Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 5G ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΚΟΡΟΝΟΪΟ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

ΒΛΑΒΗ ΣΤΟΥΣ ΠΥΡΓΟΥΣ 5G

ΕΠΙΦΥΛΑΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

ΒΛΑΒΗ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΣΦΑΛΜΕΝΗ ΣΥΝΔΕΣΗ
ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ COVID-19 ΜΕ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΔΙΚΤΥΟΥ

Η ΚΑΤΑΠΟΣΗ ΖΕΣΤΟΥ
ΝΕΡΟΥ ΔΕΝ ΠΡΟΚΑΛΕΙ
ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΒΛΑΒΗ

ΑΠΟΣΠΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ
ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΑΣ
(πλύσιμο χεριών ή κοινωνική αποστασιοποίηση,
μάσκα προσώπου)

ΨΕΥΔΗΣ ΑΙΣΘΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΡΟΝΟΪΟ

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΦΟΒΟ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΔΟΣΗ ΜΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Είμαι η Μαρία, είμαι μητέρα και κατοικώ στην Κριμαία

Τώρα, είμαι αντιπρόεδρος ενός πολιτιστικού ιδρύματος στο Λουγκάνσκ

Τώρα, είμαι ρωσόφωνη και κατοικώ στη Ρίγα, στη Λετονία

Τώρα, ζω στο Χάρκοβο της Ουκρανίας

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΩΣ ΗΘΟΠΙΟΣ ΣΕ ΜΙΑ ΨΕΥΔΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΙΣΤΕΥΩ

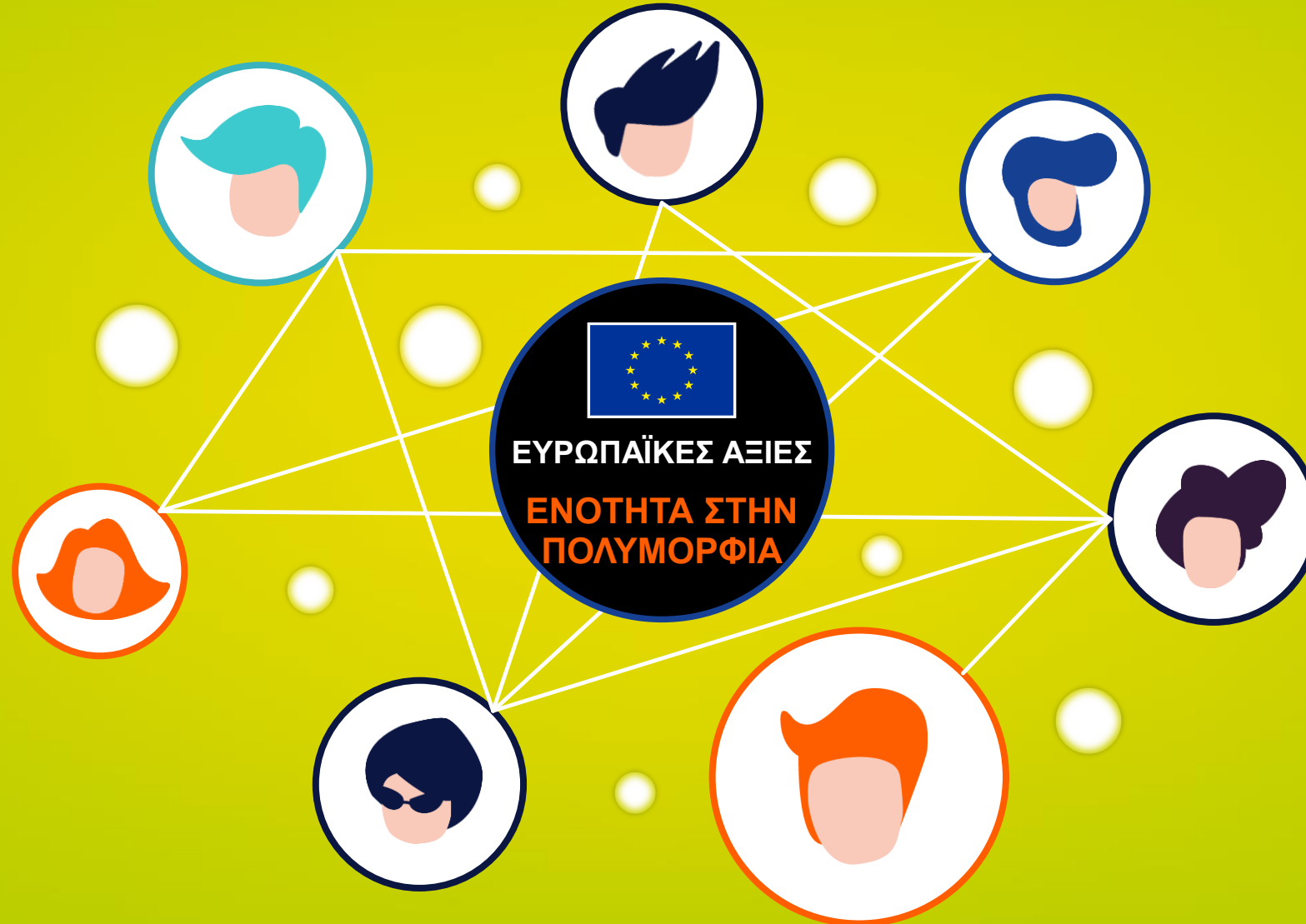
ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΩ

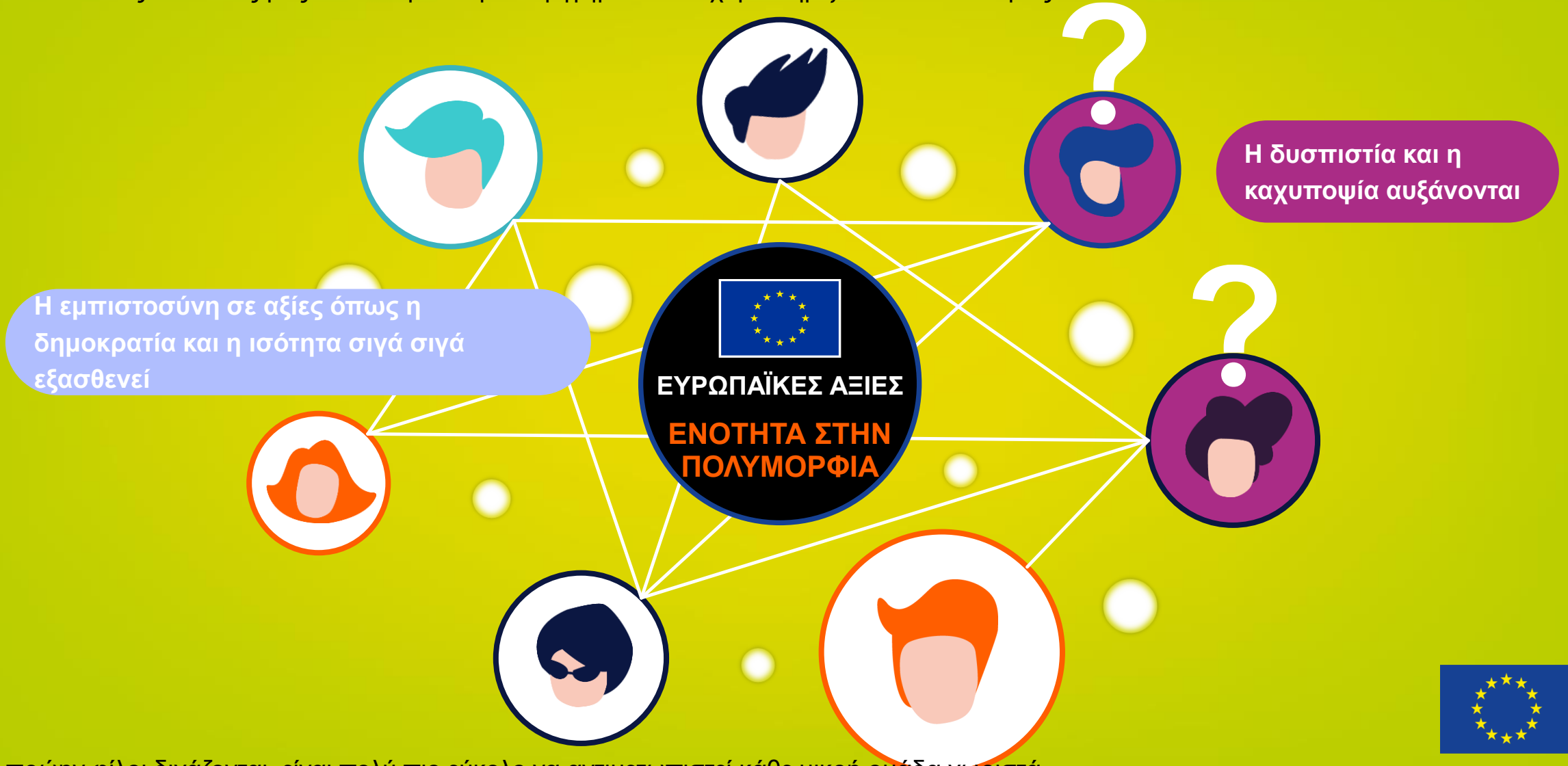
ΕΝΕΡΓΩ

- Ο υπερτονισμός των διαφορών είναι εργαλείο αποδυνάμωσης μιας κοινότητας
- Είναι πιο δύσκολη η υπονόμηση μιας ισχυρής κοινότητας που την ενώνουν οι κοινές αξίες και η κοινή ταυτότητα

- να διχάσει τους ανθρώπους και να υπερτονίσει τις εσωτερικές διαφορές
- να πολώσει τις κοινωνίες μας και να προωθήσει αφηγήματα που χαρακτηρίζονται από το «εμείς εναντίον αυτών»

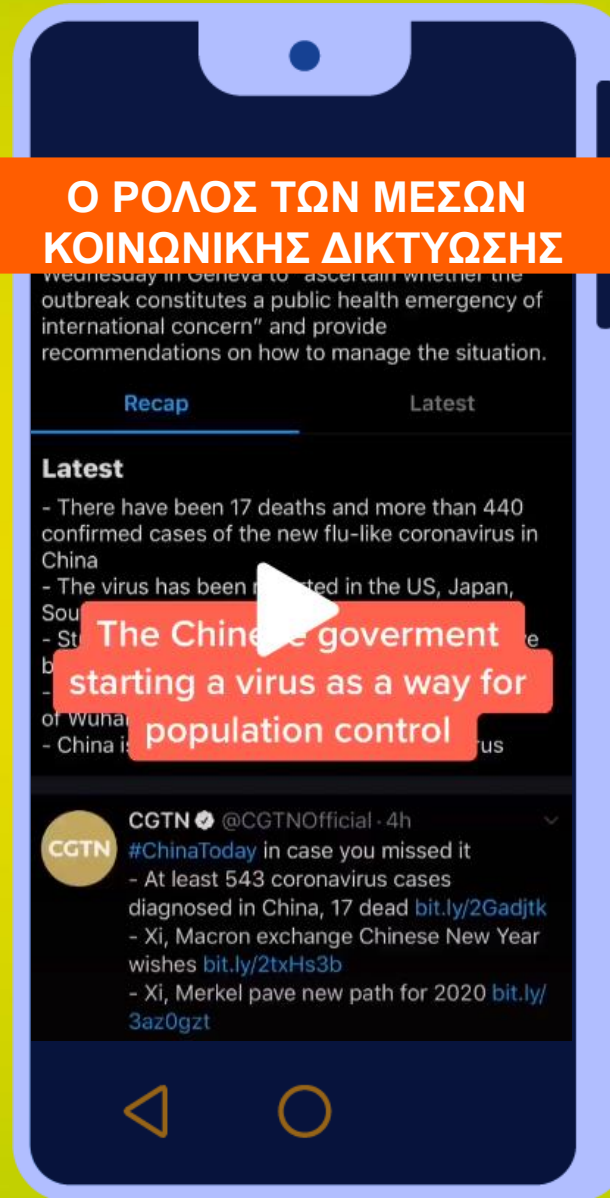
- Όταν πρώην φίλοι διχάζονται, είναι πολύ πιο εύκολο να αντιμετωπιστεί κάθε μικρή ομάδα χωριστά
- Η πρόοδος του πολιτισμού έγκειται σε μεγάλο βαθμό στην εύρεση συμβιβασμών μεταξύ των συμφερόντων διαφορετικών ομάδων

- να σπείρει τη δυσπιστία στους δημόσιους οργανισμούς, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε πολιτική απάθεια ή ριζοσπαστικοποίηση.
- να σπείρει τη δυσπιστία στις επιστημονικές και ιατρικές πληροφορίες, γεγονός που μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες στην υγεία.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Σκέψου

προτού κοινοποιήσεις

Κάνε αναφορά

στις πλατφόρμες

Έλεγξε τα γεγονότα

Κάνε εσύ τον έλεγχο των γεγονότων για λογαριασμό των

συγγενών και των φίλων σου

Αμφιβολία

Έλεγχος γεγονότων

Απόφαση

Έλεγχε τα γεγονότα σε περίπτωση αμφιβολίας

Βασικοί Δείκτες Παραπληροφόρησης

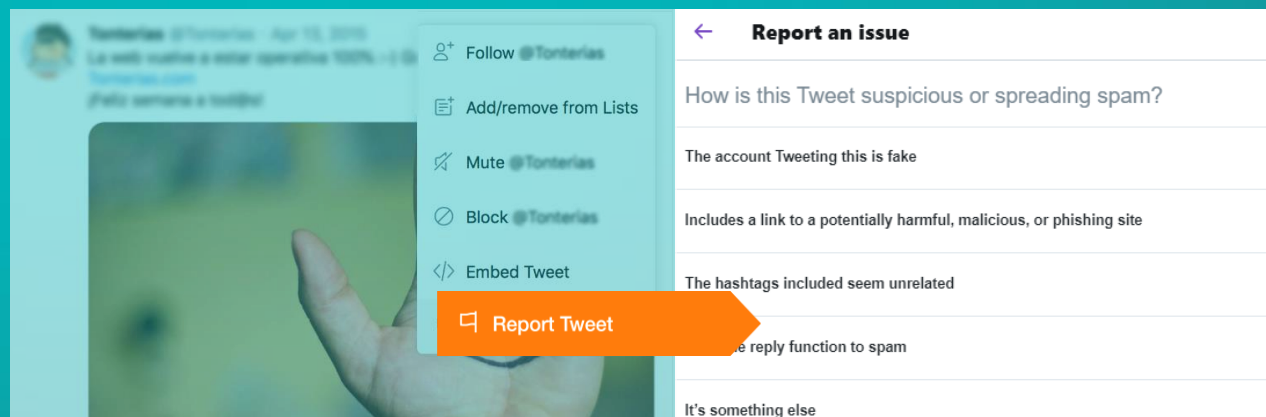
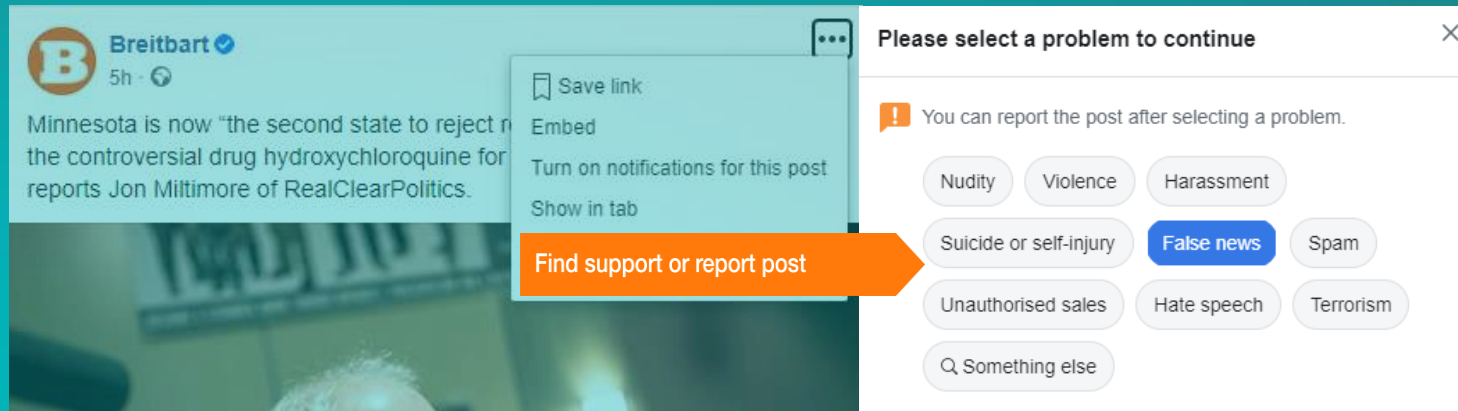
- ❖ Έλλειψη πηγών / ανώνυμες αναφορές
- ❖ Υπερβολικά συναισθηματική γλώσσα
- ❖ Ανακρίβεια ή ασάφεια αριθμών/επιστημονικών ισχυρισμών
- ❖ Παραποιημένες εικόνες ή παραπλανητικά συμφραζόμενα
- ❖ Μη αντιστοιχία τίτλου–περιεχομένου

Μοντέλο 4Ε

Βήμα	Ερώτηση
Ελέγχω Πηγή	Ποιος το δημοσίευσε; Είναι αναγνωρίσιμος/επαγγελματικός φορέας;
Επαληθεύω Ισχυρισμό Εξετάζω Περιεχόμενο	Υπάρχει δεύτερη ανεξάρτητη επιβεβαίωση; Χρησιμοποιεί συναισθηματική πίεση; Υπάρχουν δεδομένα/τεκμήρια;
Επανεκτιμώ τη Διάδοση	Πρέπει να το μοιραστώ; Υπάρχει κίνδυνος να παραπλανήσω;

ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΙ

ΟΛΟΙ έχουμε την ευθύνη να εμποδίσουμε τη διάδοση παραπλανητικών πληροφοριών

ΜΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΕΙΤΕ ΔΕΙΞΤΕ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ

Η συμπεριφορά
«έχεις άδικο, έχω δίκιο»
δεν έχει αποτέλεσμα

Πώς μιλάμε για την παραπληροφόρηση σε φίλους και συγγενείς

ΜΗΝ ΠΕΡΙΜΕΝΕΤΕ ΑΜΕΣΗ ΑΛΛΑΓΗ

Χρειάζεται ευγένεια και υπομονή για να σταματήσει ο κόσμος να διαδίδει παραπληροφόρηση

Δραστηριότητες για 3-4 ομάδες

ΧΩΡΙΣΤΕΙΤΕ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ

**ΒΡΕΙΤΕ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΑΣ**

**ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΕ ΜΙΑ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ**

Δραστηριότητα 2

Ομάδες 1-2-3-4

- ❖ Επιλογή μιας ψευδούς είδησης (άρθρο, meme, βίντεο)
- ❖ Σχεδίαση 2-3 δραστηριοτήτων κριτικής προσέγγισης με σκοπό:
 - ✓ οι μαθητές/τριες να εφαρμόσουν το μοντέλο 4E
 - ✓ να καταγράψουν τι λείπει, τι δεν ταιριάζει, τι χρειάζεται επιβεβαίωση
 - ✓ να αποφασίσουν τι θα κάνουν (π.χ. *Δεν το αναδημοσιεύω/Ζητώ την πηγή /Κάνω διόρθωση σε δικό μου post/ Αναφέρω στην πλατφόρμα*).
- ❖ Με ποιους άξονες του DigComp συνδέεται;

Η εφημερίδα των συντακτών

ΔΙΣ ΨΕΥΔΟΜΕΝΟΣ Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΓΙΑΤΙ ΕΓΡΑΦΑ ΤΗΝ «ΒΑΚΗ»

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ι ♥ ΝΥ

ΕΡΩΜΕΝΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ Ο ΚΕΝΤΡΟΔΕΞΕΡΟΣ ΖΟΧΡΑΝ ΜΑΛΜΤΣΙΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΚΑΡΤΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ για το κρούσι των εργαζομένων υιοθετώντας

ΔΕΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΗΠΑ του Τραμπ

ΕΛΠΙΔΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «Πρόσφατος»

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕΡΕΣ ΠΡΟΧΕΙΡΕΣ

ΠΡΩΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΡΟΧΙΝΑΣ

ΑΠΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Ριζοσπάστης

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

Δεν θα γίνουμε γράντζα στη μηχανή του καλέμου για να αγοράζονται οι λαοί

Πολιτική ατζέντα με επίκεντρο την «ενεργειακή κυριαρχία» των ΗΠΑ

Ολοι στον αγώνα ενάντια στην πολιτική της Υγείας - εμπόρευμα

48ωρη απεργία από τους νοσοκομειακούς πατρους, 24ωρη από το υπόλοιπο προσωπικό. Συγκέντρωση σήμερα και αύριο στο υπουργείο Υγείας και σε όλη τη χώρα

Μαθητές προσάγειν νοσηλευτική συμβολισμούς «απρόσβλητος» της επιχορηγητικής διάσης υπαρκτών οι υγειονομικών

Συνέπικαντρο οι βιοδοτήσεις για αναστασιακούς ανδρικούς, στα παρόμοια με τον κορυφαίο

Συντελεζόντοκ διαμαρτυρία και φοιτητές ενάντια σε αναπροσαρμογές και λιανά για κορυφαίους, η αμείωρη

Χίμερα τα πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια σε 40 πόλεις

«Οι αδαί με την πολιτική που αντιμετωπίζει τον κόσμο της μορφωτικής ανάγκης!»

Αθήνα, 17 μ. στα Προπύλαια, Θεσσαλονίκη στη πλατεία Αρκαδίου Κεφαλληνίας

Ελεύθερος Τύπος

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

Τέλος στις κομπίνες των επιδοτήσεων με τσιπάκια στα σιγοπρόβατα

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΕΤΟΝ ΦΟΡΟ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΤΟ 2025

Μειώνεται ο ΕΝΟΙΑ για 2 εκατ. ιδιοκτήτες

Ο ΤΙΠΙΡΑΣ ΑΥΤΟ-ΑΠΟΘΕΘΕΝΕΙ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΟ 2015

Ενεργειακή συμμαχία Ελλάδας - Αμερικής

Manifesto

το Μανιφέστο

ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΡΧΙΜΑ ΣΟΒΙΕΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΡΕΑΛΙΣΜ

Ο δαικιτιστής δήμαρχος ξαναχτυπά

ΜΟΤΙΒΟ

Espresso

Espresso

ΤΕΝΟΡΟΣ ΜΕ ΒΑΡΥ ΧΕΡΙ ΣΤΟΝ ΓΙΟ ΤΟΥ

«HOTEL BENTETA»

Ο γαμπρός και το ματωμένο καλόγιοκο

Το Ποντικό

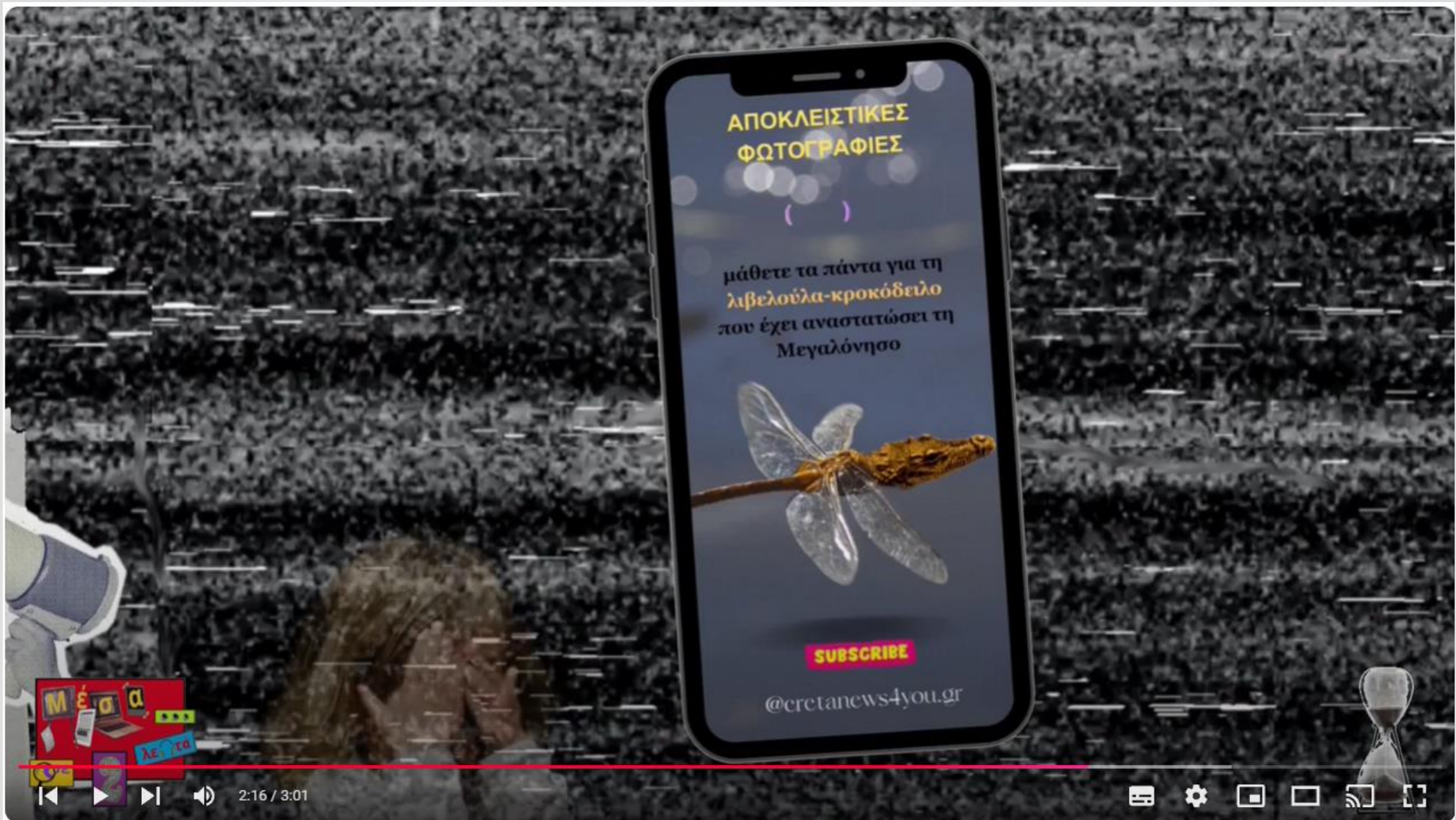
ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ

Καμπανάκια για αλλαγές σε κυβέρνηση και Μαξίμου

«ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΟΥ ΜΑΡΣ ΤΟ ΕΧΕΙΣ ΔΙΑΒΑΣΕΙ»

«ΟΧΙ ΑΦΟΥ ΕΙΜΑΙ ΑΠΟ ΜΟΝΗΣ ΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟ»

Μέσα... σε 2 λεπτά. Επεισόδιο 5ο: Fake news - Ψευδείς ειδήσεις - 1ο μέρος
Μέσα... σε 2 λεπτά. Επεισόδιο 6ο: Fake news - Ψευδείς ειδήσεις - 2ο μέρος

- **The Bad News Game** (πολλές γλώσσες) και το **Bad News Game for Kids** (λιγότερες γλώσσες). Δημιουργήστε τις δικές σας ψευδείς ειδήσεις. Τυποποιημένη έκδοση: για 15 ετών και άνω Παιδική έκδοση: για 8 ετών και άνω.

Διατίθεται σε πολλές γλώσσες.

- **Real or Photoshop?** (EN) Ελέγξτε την παρατηρητικότητά σας για να αντιλαμβάνεστε καλύτερα την επεξεργασία των εικόνων.

Διατίθεται μόνο στα αγγλικά.

- **Fakescape** (CZ και EN). Παιχνίδια που διδάσκουν στους μαθητές πώς να «αποφεύγουν» τις ψευδείς ειδήσεις. Κατόπιν αιτήματος και δωρεάν για τους καθηγητές. Για 13 ετών και άνω.

Διατίθεται στα αγγλικά και τα τσεχικά.

- **Fakey** (EN). Παιχνίδι που διδάσκει τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας και τον τρόπο αλληλεπίδρασης των ανθρώπων με την παραπληροφόρηση. Για 16 ετών και άνω.

Διατίθεται μόνο στα αγγλικά.

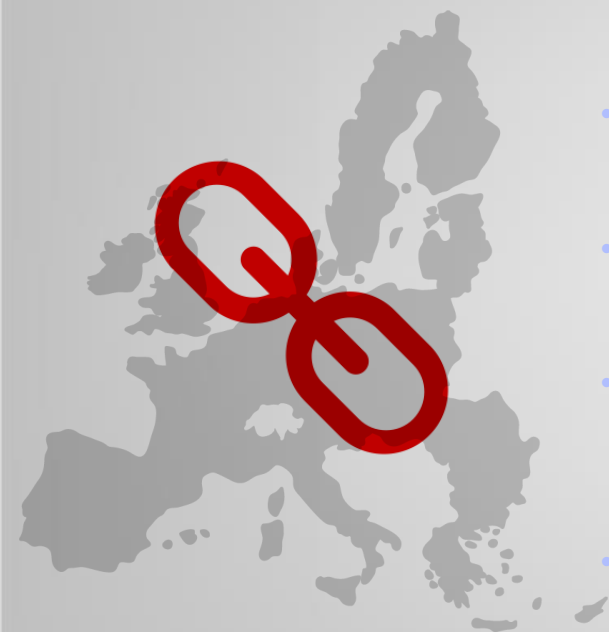
- **Escape Fake** (DE και EN). Εφαρμογή παιχνιδιού με δυνατότητα λήψης που διδάσκει μέσα από το παιχνίδι τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας. Για 15 ετών και άνω.

Διατίθεται στα αγγλικά και τα γερμανικά.

- **Troll Factory** (EN). Ο παίκτης είναι ένα τρολ που δημιουργεί ψευδείς ειδήσεις. Για 16 ετών και άνω.

Διατίθεται μόνο στα αγγλικά.

- Οι κατάλογοι οργανισμών επαλήθευσης στη χώρα σας ενημερώνονται μέσω του [Poynter Institute](#) και του [Facebook](#)
- Αναζητήστε αποτελέσματα ελέγχου γεγονότων στο διαδίκτυο σχετικά με ένα θέμα ή πρόσωπο με το [Google's Fact Check Explorer](#)
- [«Learn to Discern»](#) – Εγχειρίδιο εκπαιδευτή για τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας από τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό για την παγκόσμια ανάπτυξη και εκπαίδευση IREX
- Η [ομάδα κατά της παραπληροφόρησης](#) και η εκστρατεία [«Think Before you Share»](#) της ΕΕ

